

Ursprungsmärkning och upphandling av mat

Kristinehamnsorten och Säfflebygden

Idag säkerställer svensk lag att du som kund skall få viss information om maten du köper, du ska veta Vad, vilken Mängd och till vilket Pris du handlar. I praktiken handlar det om att kunden ska ha tillgång till en innehållsförteckning som anger näringsinnehåll och vilka fysiska råvaror som ingår, en uppgift om mängden i förpackningen samt slutligen en uppgift om dess pris.

Frågan om ursprungsmärkning har en stor del av sin botten i att lagstiftningen har kommit att bli helt otidsenlig. En innehållsförteckning ger 1970-talets, inte 2011 års, svar på Vad maten innehåller. Under de år som gått sedan den nuvarande lagstiftningen tog form har såväl konsumenternas värderingar av maten de äter som samhällets inflytande i form av djurskydds- och miljölagstiftning etc., kommit att vidga begreppet Vad mat är till att innehålla många fler faktorer än enbart näringsinnehåll. Idag är etik, miljöhänsyn och andra faktorer som hör samman med hur en produkt tagits fram självklara delar i både politikerns och kundens begrepp av Vad de äter. Men reglerna om hur mat ska märkas har inte hängt med här och det är väl motiverat att LRF med all kraft verkar för kraftigt utvidgade regler för ursprungsmärkning av mat.

Frågan om hur kommuner och landsting upphandlar mat har ett släktskap med frågan om ursprungsmärkning. Lagen om offentlig upphandling, LOU, begränsar idag i viss mån frågan om vilken mat som köps in till att handla om Vad, vilken Mängd och till vilket Pris. För att en kommun eller motsvarande ens ska kunna upphandla mat med andra kriterier än priset som grund så krävs stora kunskaper och ofta stort merarbete från kommunens sida och därutöver krävs till och med att den som skall upphandla mer eller mindre medvetet trotsar lagstiftningen i övertygelse om att de ändå gör något gott. Detta är såklart en alldeles oacceptabel situation LOU skall skydda skattebetalare mot korrruption och slöseri med allmänna medel, inte hindra befolkningen från att få de produkter den vill ha! Flera åtgärder behövs för att ordna situationen så att de offentliga aktörer som så önskar ska kunna upphandla med urskiljning. Först och främst behövs en politiskt inflytande över LOU:s utformning och LRF bör prioritera detta arbete högt. Utöver det måste såklart LRF också hela tiden arbeta med att öka den politiska viljan att upphandla logiskt och med harmoni mellan kraven på hur mat produceras och kvalitetskraven på vad som konsumeras.

LRF Värmland yrkar att riksförbundsstämman beslutar uppdra åt riksförbundsstyrelsen

att verka för att reglerna om ursprungsmärkning vidgas till att omfatta all mat,

att verka för att reglerna om ursprungsmärkning fördjupas på ett sådant sätt att spårbarhet i hela kedjan från gård till slutkonsument säkerställs samt

att göra det möjligt för de offentliga aktörer som så önskar att kunna upphandla mat även med urval ur kvalitetskriterier kring miljö och djuromsorg.